

12. 7. 2025

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Právo na víkend - týden v české justici očima šéfredaktora

ČNB získá více pravomocí v dohledu nad bankami | Odškodnění obětí komunistické perzekuce schváleno | Ústavní soud zdůraznil zásadu přímosti u podmíněného propuštění | tribunál EU: Fiktivní dodávky nelze zatížit spotřební daní | Ústavní soud k umožnění eutanazie v ČR | Změny v uznávání zahraničních kvalifikací kvůli hrozbě sankcí | Česko obstálo v hodnocení vlády práva v EU

Vážení čtenáři,

přinášíme Vám pravidelný přehled událostí ve světě práva za uplynulý týden.

Přeji Vám hezký víkend

Mgr. Miroslav Chochola, LL.M., MBA
EPRAVO.CZ

Události tohoto týdne:

ČNB získá více pravomocí v dohledu nad bankami

Česká národní banka pravděpodobně dostane rozšířené pravomoci při dohledu nad bankovním trhem. Počítá s tím vládní návrh zákona přijatý Senátem 3. července, který nyní čeká na podpis prezidenta. Banky a další finanční instituce budou muset nově ČNB předem hlásit chystané personální změny ve svých statutárních orgánech a dozorcích radách a poskytnout informace k prověření odborné způsobilosti navrhovaných osob. ČNB pak bude moci takovou osobu případně vyloučit, pokud nesplňuje zákonné podmínky. Zákon rovněž stanoví přesnější podmínky pro působení poboček bank ze zemí mimo EU a vyžaduje, aby finanční instituce do svých strategií zahrnuly i rizika ESG (environmentální, sociální a řízení) podle nové směrnice CRD VI. Účinnost je navržena od ledna 2026.

Nový fond na podporu vstupu firem na burzu

Vláda schválila vznik nového IPO fondu 2025+ na podporu malých a středních podniků, které se chystají vstoupit na burzu. Fond bude do roku 2030 disponovat částkou cca 360 milionů Kč a bude investovat až do 30 % akcií upisovaných na trhu Start pražské burzy. Správcem fondu se stane státní společnost Národní rozvojová investiční, vlastněná Národní rozvojovou bankou. Cílem je usnadnit firmám přístup ke kapitálu - fond má pomoci získat nové investory a posílit důvěru trhu. Prostředky do fondu půjdou z peněz vrácených z dřívějších podpůrných programů MPO.

Odškodnění obětí komunistické perzekuce schváleno

Senát na své schůzi přijal také sadu předloh, které mají napravit historické křivdy komunismu. První zákon zavádí jednorázové odškodné 100 000 Kč pro osoby, na něž byl v období normalizace zneužit institut ochranného dohledu k politické perzekuci. Druhý zákon odškodní osoby, které Státní bezpečnost donutila opustit Československo. Třetí je novela stávajícího zákona o odškodnění obětí potlačení demonstrací v srpnu 1969 - ta rozšiřuje okruh oprávněných žadatelů i na sourozence

zastřelených demonstrantů (dosud měli nárok jen rodiče, děti či manželé). Doprovodný zákon zajišťuje, že tato odškodnění nebudou podléhat zdanění ani exekuci. Všechny normy již prošly Sněmovnou a nyní míří k prezidentovi.

Kraje žádají prezidenta o veto školského zákona

Hejtmani všech krajů oficiálně vyzvali prezidenta Petra Pavla, aby vetoval novelu školského zákona, která převádí financování nepedagogických pracovníků škol ze státu na samosprávy. Novelu schválila Poslanecká sněmovna už koncem května a minulý týden (na konci června) ji potvrdil i Senát. Podle krajů však změna ohrozí stabilitu financování škol – platy školníků, kuchařek či dalších nepedagogických profesí by nově měly hradit obce a kraje, což prý způsobí krajským rozpočtům roční propad okolo 1,44 miliardy Kč. Hejtmani kritizují i to, že návrh byl do zákona vložen na poslední chvíli bez řádné odborné diskuse. Dopisem zaslaným 9. července vyzvali prezidenta, aby novelu vrátil Parlamentu k novému projednání.

Ústavní soud zdůraznil zásadu přímosti u podmíněného propuštění

Ústavní soud vyhověl stížnosti odsouzeného, jemuž odvolací soud zrušil už schválené podmíněné propuštění z vězení, aniž by ho sám vyslechl. Podle čerstvého nálezu I. ÚS 1421/25 porušil odvolací soud zásadu ústnosti a přímosti – pokud chce přehodnotit hodnocení důkazů prvostupňovým soudem, musí odsouzeného znovu vyslechnout. V posuzovaném případě obvodní soud původně propustil stěžovatele na svobodu po odpykání třetiny trestu, když osobním slyšením dospěl k závěru, že odsouzený projevil dostatečnou sebereflexi a polepšení. Městský soud v Praze však rozhodl neveřejně a bez dalšího přezkumu dospěl k opačnému závěru. Ústavní soud konstatoval, že takový postup odvolací instance je v rozporu s právem na soudní ochranu a vrátil věc k novému projednání.

Ústavní soud k umožnění eutanazie v ČR

Ve sporu o aktivní ukončení života zveřejnil Ústavní soud 9. července nálezný sp. zn. III. ÚS 1254/24. Stěžovatel, žádající legalizaci eutanazie ze zdravotních důvodů, u civilních soudů neuspěl – české zákony momentálně žádnou formu asistované smrti nepřipouštějí. Ústavní soud se zaměřil na konkrétní situaci tohoto stěžovatele, který není v terminálním stadiu nemoci, a shledal, že rozhodnutí obecných soudů neporušila jeho ústavně zaručená práva. Stížnost proto zamítl s tím, že hledání rovnováhy mezi ochranou života a respektováním autonomie jednotlivce je případným úkolem pro zákonodárce.

ESLP: Rusko nese odpovědnost za sestřelení letu MH17

Evropský soud pro lidská práva ve Štrasburku (ESLP) dospěl 9. července k závěru, že Ruská federace je odpovědná za četná porušení lidských práv na Ukrajině a přímo stojí i za sestřelením letu MH17 z roku 2014. Poprvé tak mezinárodní soud přímo označil Moskvu za viníka tragédie, při níž zahynulo 298 lidí. Verdikt má ovšem spíše symbolický dopad, protože Rusko rozhodnutí ESLP neuznává. Soud rozhodoval o stížnostech Ukrajiny a Nizozemska zahrnujících širokou škálu prohřešků ruských sil na Ukrajině od roku 2014 – od poprav civilistů a mučení až po únosy ukrajinských dětí do Ruska. Velký senát ESLP konstatoval, že Rusko zůstává odpovědné za porušování práv spáchaná před tím, než v září 2022 vystoupilo z Evropské úmluvy.

Tribunál EU: Fiktivní dodávky nelze zatížit spotřební daní

Tribunál Evropské unie vydal průlomový rozsudek ve věci interpretace směrnice o spotřebních daních. V případě chorvatského podnikatele, který uplatnil odpočet DPH na základě falešných faktur za nedodané pohonné hmoty, chorvatské úřady doměřily spotřební daň s odůvodněním, že šlo o zneužití práva. Tribunál EU – poprvé rozhodující v řízení o předběžné otázce po rozšíření své kompetence – však 9 měsíců od převzetí agendy Soudním dvorem jednoznačně uvedl, že taková vnitrostátní úprava je neslučitelná s unijním právem. Spotřební daň podle směrnice vzniká jen v taxativně vymezených případech při uvolnění zboží do spotřeby, mezi něž fingované dodávky nepatří. Členské státy sice mohou chránit své finanční zájmy, nemohou však zavádět opatření odporující

směrnici.

Česko obstálo v hodnocení vlády práva v EU

Evropská komise zveřejnila 8. července výroční Zprávu o právním státu 2025. Česká republika v ní dopadla dobře – podle ministra pro evropské záležitosti Martina Dvořáka (STAN) výsledek odpovídá očekávání. Zpráva hodnotí stav nezávislosti justice, boj proti korupci, svobodu médií i institucionální vyváženost. Komise ocenila pokrok ČR například v řešení odměňování soudců, zkracování soudních řízení či zřízení institutu nezávislého prošetřování korupce ve vysoké politice. Naopak žádný posun nenastal v zakotvení pravidel pro transparentní vlastnictví médií nebo střet zájmů. Ředitel české Transparency International David Kotora uvedl, že zpráva potvrzuje dlouhodobě neřešené problémy – pozitivní změny jsou zatím jen dílčí a chybějí zásadní systémové reformy. Vláda se bude obsahem dokumentu zabývat, ale debatu či nový akční plán ministr Dvořák neočekává.

Změny v uznávání zahraničních kvalifikací kvůli hrozbě sankcí

Senát 3. července schválil novelu zákona o uznávání odborných kvalifikací, která reaguje na loňský rozsudek Soudního dvora EU a vytykáací řízení Evropské komise. Předloha stanoví lhůty pro informování žadatelů o přijetí žádosti a případných chybějících podkladech a ukládá uznávacím úřadům jasnější povinnost poučit cizince, kterým nařídí tzv. kompenzační opatření (doplnění zkoušek či praxe). Pokud by ČR tuto novelu nepřijala urychleně, hrozilo by jí ze strany EU řízení a pokuta minimálně 40 milionů korun. Zákon nyní podepíše prezident; Česko tak splní zbývající povinnosti při převzetí evropské směrnice z roku 2005 do svého práva.

Vyšlo na epravo.cz:

Znamená „převedení na jinou práci“ stále to, co říká zákon?

Dle zákoníku práce[1] je zaměstnavatel v určitých případech oprávněn, a někdy dokonce povinen převést zaměstnance na jinou práci. Intuitivní chápání slovního spojení „převedení na jinou práci“ přitom svědčí pro závěr, že se jim myslí převedení „na jinou pozici“, tedy jednostranná změna druhu práce zaměstnance sjednaného v pracovní smlouvě. Tento...

K odpovědnosti státu za majetkovou a nemajetkovou újmu způsobenou při výkonu veřejné moci. Vyslovování konstatací porušení práva. Připomínka státního svátku 6. července

Pro kompenzační řízení poškozeného, proti němuž bylo trestní stíhání zastaveno, nebo jenž byl zproštěn obžaloby, je významný rozsudek Nejvyššího soudu ČR sp.zn. 1 Cz 6/1990 ze dne 23.2.1990. Rozsudek je dostupný přes běžné vyhledavače (Seznam, Google) podle této analytické právní věty: "Ten, proti němuž bylo trestní stíhání zastaveno, nebo ten..."

Veřejně přístupná účelová komunikace a její znaky

Tento článek je věnován problematice veřejně přístupných účelových komunikací (dále též jen „VPÚK“), které jsou kategorií zcela specifickou, a to tím, že u nich postačí naplnění zákonných a judikaturou dovozených znaků, aby se z „pouhé cesty“ stala pozemní komunikace, kterou je oprávněna široká veřejnost bezplatně a bez omezení užívat ke své...

AI revoluce v právní praxi: 10 specializovaných kurzů, které změní váš způsob práce

Před pěti lety všichni říkali, že AI v právu je sci-fi. Před třemi lety, že je to hračka. Dnes? Více než 1000 právníků, kteří prošli našimi kurzy, ušetří průměrně 4 hodiny týdně. Řada kanceláří již používá AI každý den. A ti, kdo AI neovládají, začínají ztrácet klienty i zaměstnání.

Byznys a paragrafy, díl 13.: Vysílání zaměstnanců do zahraničí: Jak správně rozlišit služební cestu a režim vyslaného pracovníka

Vítáme vás u dalšího dílu naší série Byznys a paragrafy, kterou pro vás připravuje advokátní kancelář LAWYA. Tentokrát se zaměříme na téma, které je pro podnikatele v současnosti stále aktuálnější - vysílání pracovníků do jiných členských států Evropské unie. Přestože text zákona pracuje s pojmem „pracovní cesta“, v našem článku používáme v praxi...

Zaplacení skladného není podmínkou pro vydání skladované věci

Smlouva o skladování (§ 2415 až § 2429 OZ) je jedním ze dvou pojmenovaných smluvních typů řešící uložení věci.[1] V praxi se tento smluvní typ vyskytuje zejména v B2B vztazích.[2] Jedním ze základních znaků tohoto smluvního typu je úplatnost podle § 2415 odst. 1 OZ.

Musí žák platit školné za výuku nevyžádaného předmětu?

Bulharský Obvodní soud v Sofii předložil Soudnímu dvoru EU zajímavou úvahu[1], týkající se ochrany spotřebitele v oblasti vzdělávání. Smyslem předložené předběžné otázky bylo, zda žák, popřípadě jeho rodič, má právo na nezaplacení školného v případě, kdy nepožadoval výuku konkrétního předmětu nebo v případě, kdy není s výukou spokojen. V tomto...

Některá úskalí podání formálně bezvadného návrhu na přezkum úkonů zadavatele k Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže

V průběhu zadávacího řízení velmi často nastávají situace, kdy dodavatelé, případně účastníci zadávacího řízení nejsou srozuměni s postupem zadavatele. A to jak s nastavením samotných zadávacích podmínek, tak s některými z následných úkonů zadavatele. Jedná se zejména o úkony vyloučení z účasti na zadávacím řízení, případně o rozhodnutí...

Smlouva o smlouvě budoucí kupní k nemovitým věcem: Písemná forma není povinná, říká Nejvyšší soud

Požadavek písemné formy u právních jednání zřizujících nebo převádějících věcná práva k nemovitostem patrně nebude pro většinu čtenářů žádným překvapením. Logickým by se pak zdál tentýž požadavek také pro smlouvy o smlouvě budoucí kupní týkající se nemovitostí jako jakýsi "nultý krok" převodu vlastnictví. Nejvyšší soud však zastává odlišný názor...

10 otázek pro ... Ronalda Němce

Ronald Němec, advokát církevního i světského práva: Narodil jsem se do rodiny, která měla složitou historii. Můj prapraděd přišel z Lucemburska, první dědeček prchl za komunismu do Rakouska, druhý ihned po revoluci se vrátil do Německa. Babička je krásná Moravačka s rakouskými kořeny, maminka se hledala v podnikání a měla úspěšnou inomingovou...

Vysokorychlostní variace dle smluvních podmínek FIDIC: případová studie z D5507

Změnové procesy dle FIDIC jsou často pomalé a byrokratické. Článek představuje koncept Vysokorychlostní Variace (VRV), který zásadně urychluje schvalování změn ve stavebních projektech. Na základě zkušeností z praxe, včetně projektu D5507, ukazuje, jak digitalizace, jasné lhůty a proaktivní přístup mohou přinést úsporu času, nákladů a zvýšit...

Zdroj: EPRAVO.CZ

Další články:

- [Holdingové struktury a odpovědnost mateřské společnosti](#)
- [Několik poznámek z pera Nejvyššího soudu k nemocem z povolání a důkazní nouzi](#)
- [Zkreslené vzpomínky v trestním řízení vedeném pro pohlavní zneužívání](#)
- [Bezpilotní systémy vlastní konstrukce v kategorii Specific: regulatorní požadavky a praktické aspekty](#)
- [Pacht závodu a zákaz přenechání věci třetí osobě](#)
- [Přičitatelnost jednání třetích osob dlužníkovi pro účely posouzení neúčinnosti: ano nebo ne?](#)
- [10 otázek pro ... Piotra Adamczyka](#)
- [Souhrn významných událostí ze světa práva](#)
- [Nefungující rozsah péče o dítě. Cesta přes využití terapie a dalších opatření podle ustanovení § 503 zákona o zvláštních řízeních soudních](#)
- [De iure traktor, de facto nákladní vozidlo, už ne tolik výhodná dualita](#)
- [Digitální důkazy z webu v soudním řízení: jak doložit, co bylo online zveřejněno?](#)